

De geboorte van een muis

Een van onze leden schonk aan de leden van afdeling Haarlemmermeer een hoeveelheid Osage Orange. Hierbij was wel de opdracht er iets van te maken. Wie iets meer wil weten van de houtsoort Osage Orange kan kijken op;

http://www.osageorange.com/Osage_Orange_H.html

Page down to see info on the Orange (bois 'd arc) tree:

http://www.osageorange.com/Roughing_out_T.html

<http://en.wikipedia.org/wiki/Osage-orange>

http://www.na.fs.fed.us/spfo/pubs/silvics_manual/volume_2/maclura/pomifera.htm

De Nederlandse naam voor deze houtsoort is Osagedoorn. In Amerika werd dit hout door de Indianen o.a. gebruikt voor het maken van bogen voor de jacht. Ook is het aangeplant om vee binnen een omheining te houden. Dit vanwege de doornen die aan deze struik/boom groeien.

Ik liep al een tijdje rond met de gedachte om een muis te maken. In het verleden had ik een houten muis gezien die ik zelf wel eens wilde maken.

Benodigd materiaal:

Lijf en bodem: 60 x 125 mm

Bodem 20 x 40 mm

Neus 40 x 90 mm + stukje afvalhout 40 x 60 mm

Neusbal 15 x 30 mm (contrasterende kleur)

Oren 25 x 35 mm (contrasterende kleur)

Ogen 12 x 20 mm (2 x) (2^e contrasterende kleur)

Pupil 3 x 10 mm (contrasterende kleur)

Neushaar 5 x 60 mm (2^e contrasterende kleur)

Tand 4 x 15 mm (2^e contrasterende kleur)

Staart leren veter lang 95 mm

Lijf

Ik ben begonnen met het maken van het lijf. Draai tussen de centers het lijf op de maat Ø 53mm. Draai op het eind een kleinere diameter, zodat het opgespannen kan worden in een spankop. Opgespannen in de spankop steken we de bodem van het lijf vlak af. We boren nu een kamertje van Ø 30mm en diep 45mm. Door middel van dit kamertje is het mogelijk met behulp van weer een spankop het lijf inwendig op de spankop te klemmen. Nu kan de buitenkant van het lijf gedraaid worden.

Om een vlakke kant te krijgen voor het aanlijmen van de neus heb ik met behulp van de cirkelzaag langs de geleider een plakje van 5mm van het lijf afgezaagd. Doe dit met behulp van een paar duwhoutjes. Zonder duwhoutjes kom je te dicht met je vingers bij het zaagblad met kans op een ongewenst plakje van je vinger(s).

De inkeping voor de oren heb ik met een zaag met een heel fijne vertanding er in gezaagd. Vervolgens heb ik aan de achterzijde van het lijf op 10mm vanaf de bodem een gaatje geboort voor het inlijmen van de staart. Hierna heb ik het lijf behoudens de lijmvlakken volledig afgewerkt.

Bodem

Als onderzetter onder de muis draaien we een bodem. Draai het stukje voor de bodem op een maat van Ø 39mm. De onderzetter moet 12mm dik worden. De rest draaien we op een maat die strak in het kamertje van het lijf past. Noot: Als de muis een grotere maat wordt gegeven kan in de bovenkant van de muis een gleuf worden gemaakt, waardoor de muis als spaarpot kan worden gebruikt.

Neus

Om de schuinite van het lijmvlak van de neus te krijgen heb ik het balkje voor de neus afgezaagd onder een hoek van 72 graden. Een ander stukje afvalhout ook onder een hoek van 72 graden afgezaagd. Die twee heb ik met een tussenlaag van papier aan elkaar gelijmd, zodat weer een recht balkje ontstond. Dit balkje heb ik rond gedraaid tussen te centers op een maat van Ø 34mm. Aan het stukje afvalhout heb ik kleinere diameter gedraaid, zodat het opgespannen kan worden in een spankop. Span nu het balkje in de spankop en zet er als zekerheid licht het tegencentrum er tegen aan. De lijmverbinding hout/papier is niet echt stevig. Draai nu de neus volledig op maat. Draai op het eind van de neus een kort staafje van 4mm waar de neusbal aan gelijmd kan worden. Voor nu verder te gaan moeten eerst de gaatjes voor de ogen Ø 3mm, het neushaar Ø 3mm en de tand Ø 4mm worden geboord. Een vrij precies werkje om alles recht en evenwijdig in de neus te krijgen. Ik zelf vond het handig om dat ingespannen op de draaibank te doen. Door de verdeelinrichting in de spankop was dit prachtig in te stellen. Om de neus passend op het lijf te krijgen moet aan het lijmvlak van de neus rondom een kleine schuine kant worden gemaakt. Ik heb de neus dus los gehaald en met behulp van een vijl en fijn schuurpapier dit rondom weggevijld/geschuurd. Hierna kan de neus met behulp van een stukje papier en lijm op het lijmvlak gelijmd worden aan een stokje (nodig om de neus aan het stokje in te klemmen en zo vrij af te kunnen werken).

Neusbal

Draai van het stukje van de neusbal een kraal met een Ø van 12mm. Boor voor de kraal wordt af gestoken een gaatje van 4mm in het hart van de kraal. Draai een klein vlak kantje bij het gaatje op de maat van de aansluitende neus. Steek de kraal af, klem hem op een stokje van 4mm en werk de neus volledig af. Voor de neus en de oren heb ik Ebben gebruik.

Oren

Draai van het stukje voor de oren (mijn keuze Ebben) een staafje met een Ø van 30mm. Steek hier twee plakjes af van 4mm. Lijm ook weer met behulp van een stukje papier op het lijmvlakje van het oor een stokje (ijslollystokjes zijn hier heel handig voor), waardoor de oren volledig afgewerkt kunnen worden.

Ogen

Voor de ogen heb ik gekozen voor een stukje Amber (een heel witte houtsoort) met een pupil van Ebben. Draai van het Amber een stokje Ø12mm. Draai de voorkant van het stokje in de bolling voor het oog en boor een gaatje in de voorkant van het oog van Ø 3mm en 3mm diep voor de pupil. Draai van het houtje voor de pupil een stokje van Ø 3mm. Lijm dit in het oog, laat de lijm drogen, steek het stokje af en werk de voorkant van het oog af. Draai nu aan de achterzijde van het oog een kort stokje Ø 3mm voor het vast lijmen van het oog in de neus. Herhaal dit voor het tweede oog. Noot: Door de ronde neus zal het oog niet echt goed aansluiten op de neus. Ik heb het oog aan de achterzijde iets schuin naar binnen gedraaid. Bij het inlijmen van het oog heb ik dit stevig aangedrukt waardoor het hout van het oog ietsje uitboog. Een alternatief is het gat in de neus voor de ogen te boren op de diameter van het oog. Nadeel hiervan is dat rafels die bij het boren kunnen ontstaan na het inlijmen van de ogen zichtbaar blijven.

Neushaar en tand

Voor de neushaar en de tand heb ik eveneens gekozen voor Amber. Draai voor de neushaar een stokje Ø 3mm, lang 41mm en voor de tand een stokje Ø 4mm, lang 12mm en werk de neushaar en tand volledig af.

Afmontage

Dan komt uiteindelijk het leukste. Het geheel in elkaar lijmen van de muis. Verwijder alle aangelijmde stokjes en bijbehorende lijmresten aan de onderdelen. Lijm de oren in de uitkeping van het lijf. Lijm de neus tegen het lijf. Dit moet handmatig want het klemmen van de neus tegen het lijf is vrijwel onmogelijk. Met snelle witte houtlijm is dat echter geen probleem. Lijm de ogen, de neushaar (gaatje in de neus door en door) en de tand in de neus. Lijm de leren staart in het lijf. En tenslotte als moment suprême de neusbal op de neus.

Degene die de muis ook willen maken wens ik veel draaiplezier.

Jan van de Ploeg

Foto's Hans Scholte

Met dank aan Roger Dauer voor het Osage Orange

